

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 343/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], Poľská republika, zastúpených advokátom JUDr. Dušanom Remetom, Masarykova 2, Prešov, ktorou namietajú porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 S 21/2014-39 z 20. marca 2015 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžo 218/2015 z 27. septembra 2017 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] – [REDACTED] a [REDACTED]
o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. januára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ I“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ II“, spolu aj „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 52 ods. 2 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 S 21/2014-39 z 20. marca 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžo 218/2015 z 27. septembra 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ I sa žalobou domáhal na krajskom súde preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia, 29. augusta č. 8 – 10, Bratislava (ďalej len „Sociálna poisťovňa, ústredie“), č. 54629-2/2013-BA z 18. decembra 2013. Z vyjadrenia sťažovateľa I vyplýva, že v podanej žalobe „... *namietal porušenie svojich subjektívnych práv v správnom konaní, predovšetkým z dôvodov nedostatočného zistenia skutkového stavu zo strany orgánu verejnej správy, porušenia zásady dvojinštantnosti administratívneho konania, nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, nevydania rozhodnutia zo strany orgánu verejnej správy v zákonnej lehote, porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, prejudikovania rozhodnutia orgánom verejnej správy, a to s podrobným odôvodnením a s odkazom na konkrétne skutočnosti.*“. Krajský súd svojím uznesením sp. zn. 3 S 21/2014 z 3. februára 2015 pribral do konania sťažovateľa II a svojím ďalším uznesením sp. zn. 3 S 21/2014 z 20. marca 2015 rozhodol o spojení súdnych konaní vedených pod sp. zn. 3 S 21/2014 a sp. zn. 3 S 22/2014 do jedného súdneho konania vedeného ďalej pod sp. zn. 3 S 21/2014. Krajský súd rozhodol vo veci samej rozsudkom

č. k. 3 S 21/2014-39 z 20. marca 2015 v spojení s opravným uznesením krajského súdu sp. zn. 3 S 21/2014 z 1. októbra 2015 tak, že žalobu sťažovateľa I zamietol a vo vzťahu k sťažovateľovi II rozhodol o zrušení rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia č. 54629-2/2013-BA z 18. decembra 2013. Najvyšší súd svojím rozsudkom sp. zn. 9 Sžo 218/2015 z 27. septembra 2017 v časti týkajúcej sa sťažovateľa I rozsudok krajského súdu č. k. 3 S 21/2014-39 z 20. marca 2015 potvrdil a v časti týkajúcej sa sťažovateľa II predmetný rozsudok zmenil tak, že konanie zastavil.

3. Následne podali sťažovatelia sťažnosť ústavnému súdu a v podanej sťažnosti rozvrhli svoju argumentáciu do viacerých rovín.

3.1 S poukazom na rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu v identických veciach konštatovali:

„Sťažovatelia prioritne poukazujú na rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 9 Sžo 90/2015 zo dňa 14.12.2016 v skutkovo obdobnej a právne totožnej veci, v zmysle ktorého pobočka Sociálnej poisťovne ani Sociálna poisťovňa, ústredie nemali právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k osobám v rovnakom postavení, v akom sa nachádzajú sťažovatelia... Práve v tomto vidia sťažovatelia najzávažnejšie pochybenie zo strany Najvyššieho súdu SR a Krajského súdu v Prešove, pretože ak pobočka Sociálnej poisťovne ani Sociálna poisťovňa, ústredie jednoducho nemali právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k sťažovateľom, mali bezodkladne pristúpiť k zrušeniu rozhodnutia pobočky Sociálnej poisťovne a rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie v danej veci sťažovateľov. Najvyšší súd SR a Krajský súd v Prešove v tejto súvislosti podľa § 134 ods. 2 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. dokonca neboli viazaní ani samotnými dôvodmi žaloby sťažovateľov a mali ex lege zrušiť napadnuté rozhodnutia pobočky Sociálnej poisťovne a Sociálnej poisťovne, ústredie, nakoľko ide o rozhodnutia vydané orgánmi, ktoré na to neboli podľa zákona oprávnené.

Sťažovatelia ďalej poukazujú na rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 10 Sžo 24/2015 zo dňa 27.04.2016 v skutkovo obdobnej a právne totožnej veci, v ktorom Najvyšší súd SR vyslovil svoj názor o tom, že rozhodnutie pobočky Sociálnej poisťovne a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie sú predčasné, a to pre nezrozumiteľnosť a nedostatok

dôvodov. Konkrétne tieto rozhodnutia vychádzajú z nedostatočne zisteného skutkového stavu na posúdenie skutočnosti, či osoby (v rovnakom postavení ako sťažovatelia v danej veci), vykonávajú alebo nevykonávajú činnosť na území Slovenskej republiky, resp. či tu majú registrované sídlo.

Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že Najvyšší súd SR v danej veci nezohľadnil ani rozhodnutie 10 Sžso 40/2015 zo dňa 24.08.2016, v ktorom došlo k vysloveniu záveru o tom, že rozhodnutie súdu musí byť vo vzťahu k sťažovateľom rovnaké, pretože sa týka ich spoločných práv.

Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. k. 9 Sžso 87/2015 zo dňa 26.04.2017 došlo v skutkovo a právne takmer identickom prípade (v porovnaní s prejednávaným prípadom) k tomu, že žalobou napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne bolo zrušené a vec bola vrátená žalovanej Sociálnej poisťovni, Ústredie na ďalšie konanie a rozhodnutie. “

3.2 Sťažovatelia ďalej namietajú nedostatočne zistený skutkový stav veci a neoprávnené presúvanie dôkazného bremena na účastníkov administratívneho konania, a to touto argumentáciou: «Z rozsudku Krajského súdu v Prešove a z rozsudku Najvyššieho súdu SR je pritom zrejmé, že došlo k akceptovaniu a k „odobreniu“ zjavne nedostatočne zisteného skutočného stavu veci zo strany orgánov verejnej správy (pobočky Sociálnej poisťovne a Sociálna poisťovňa, ústredie).

Z napadnutých rozhodnutí Krajského súdu v Prešove a Najvyššieho súdu SR vyplývajú výhrady k tomu, že samotní sťažovatelia boli vo vzťahu k zisťovaniu skutočného stavu veci v administratívnom konaní „málo činní“ a tak v administratívnom konaní, ako aj v konaní pred súdom nepredložili dôkazy, potrebné na preukázanie ich argumentácie. Všeobecné súdy teda v rozpore s právnou úpravou preniesli na sťažovateľov ako účastníkov administratívneho konania dôkaznú povinnosť na preukazovanie okolností, ktoré sú pre správny orgán dôležité pre meritórne a náležité rozhodnutie vo veci samej. Navyše aj na skutočnosti, ktoré neboli predmetom dokazovania pred prvostupňovým správnym orgánom...

Podľa sťažovateľov je neakceptovateľné a nespravodlivé, aby boli nad rámec „súčinnosti“ povinní v administratívnom konaní čokoľvek preukazovať a dokazovať namiesto orgánu verejnej správy, a už vôbec nie v konaní pred súdom v správnom

súdnicte, kde sa rozhoduje zásadne na podklade skutočného stavu veci zisteného v administratívnom konaní...

V tejto súvislosti je nevyhnutné zamerať sa predovšetkým na samotnú obsahovú náplň zamestnania sťažovateľa II. Sťažovateľ II totiž vykonáva roznos letákov, ktoré si sťažovateľ I preberá v externej obchodnej spoločnosti. Do tejto obchodnej spoločnosti letáky distribuuje sťažovateľ I po ich vyzdvihnutí u svojich obchodných partnerov. Sťažovateľ I zároveň obstaráva obchodné zákazky v Poľskej republike...

Sťažovateľ I tieto skutočnosti orgánu verejnej správy riadne oznámil, napriek tomu však orgán verejnej správy v rámci výkonu kontroly nepristúpil k doplneniu dokazovania, nevyžiadal si od sťažovateľa I ďalšie potrebné doklady, nepristúpil k výsluchu sťažovateľa II ani k inému spôsobu preverenia výkonu činnosti sťažovateľa II na území Slovenskej republiky.

Určujúcim z hľadiska preverenia výkonu činnosti sťažovateľa II na území Slovenskej republiky by bolo tiež vyžiadanie si stanoviska príslušného daňového úradu, nakoľko sťažovateľ I je registrovaným platiteľom DPH a pravidelne daňovému úradu odovzdáva príslušné súhrnné výkazy a každoročne podáva daňové priznanie pre daň z príjmu. Z toho vyplývala nielen skutočnosť, že zamestnanci sťažovateľa I reálne vykonávajú činnosť na území Slovenskej republiky, ale aj rozsah a obsah tejto činnosti. Z tohto pohľadu je rovnako nemysliteľné, aby sťažovateľ I na území Slovenskej republiky platil dane z dosahovaných ziskov a nevykonával tu žiadnu činnosť.»

3.3 Sťažovatelia tiež namietajú prejednanie rozhodnutia orgánu verejnej správy a retroaktivitu rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia, a to z týchto dôvodov:

«Osobitne sťažovatelia uvádzajú, že Krajský súd v Prešove a Najvyšší súd SR pri svojom rozhodovaní nezohľadnili ani to, že Sociálna poisťovňa, ústredie už vopred (pred vykonaním kontroly u sťažovateľa I) vedela o tom, že pristúpi k vydaniu rozhodnutia, ktorým potvrdí rozhodnutie svojej pobočky, nakoľko už v liste zo dňa 25.07.2013 oznámila poľskému orgánu sociálneho zabezpečenia (ZUS) obchodné mená, resp. mená a priezviská zamestnávateľov (medzi nimi sa nachádzal aj sťažovateľ I), u ktorých sa podľa názoru Sociálnej poisťovne, ústredie jedná o tzv. schránkové firmy.

Z toho vyplýva, že Sociálna poisťovňa, ústredie už v roku 2013 prijala záver o tom, že sťažovateľ I je tzv. schránkovou firmou a pristúpila k vydaniu svojho rozhodnutia až v roku 2014. čím výrazne prehĺbila dôsledky porušenia základných práv sťažovateľov.

Sťažovatelia majú ďalej za to, že rozhodnutím Krajského súdu v Prešove a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR došlo taktiež k „akceptovaniu“ nezákonného retroaktívneho rozhodovania zo strany orgánu verejnej správy.

Sociálna poisťovňa, ústredie je orgánom verejnej správy, ktorý môže konať iba v medziach zákona. Z tohto dôvodu je neprípustné, aby Sociálna poisťovňa, ústredie, resp. pobočka Sociálnej poisťovne vydala individuálny právny akt, ktorým rozhodne o právach účastníka administratívneho konania spätne k inému dátumu než je dátum jeho vydania.»

3.4 V argumentácii sťažovateľov je prítomná aj námietka týkajúca sa nedodržania zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia, nezákonnosti kontroly vykonanej správnym orgánom a napokon aj námietka týkajúca sa porušenia princípu rovnakého zaobchádzania. Svoje stanoviská k týmto svojim námietkam predostreli z nasledujúcich dôvodov:

„Vo vzťahu k nedodržaniu zákonnej lehoty na rozhodnutie v administratívnom konaní poukazujú sťažovatelia na to, že rozhodnutie pobočky Sociálnej poisťovne bolo vydané v rozpore s ustanovením § 210 ods. 1, ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z., nakoľko nebolo vydané v zákonnej lehote, ktorá objektívne začala plynúť podaním prihlášky, resp. registračného listu zo strany sťažovateľov.

Za predpokladu, že by došlo (v rozpore so zákonom) k posunutiu okamihu začatia administratívneho konania na deň ukončenia kontroly, ktorú u sťažovateľa I vykonal orgán verejnej správy v súčinnosti s príslušným Inšpektorátom práce, bolo by rozhodnutie orgánu verejnej správy rovnako vydané po zákonnej lehote.

Pobočka sociálnej poisťovne bola v danej veci povinná rozhodnúť najneskôr do 60 dní od začatia konania. Predmetnú lehotu bolo možné predĺžiť iba z dôvodu mimoriadnej zložitosti prípadu až o 60 dní. k čomu však nedošlo. Rovnako nedošlo ani k využitiu možnosti prerušiť konanie podľa § 193 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z.

Z pohľadu týchto skutočností majú sťažovatelia za to, že rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie a pobočky Sociálnej poisťovne sú nezákonné už pre samotné nedodržanie zákonnej lehoty, avšak zo strany Krajského súdu v Prešove a Najvyššieho súdu

SR táto argumentácia sťažovateľov nebola vyhodnotená ako dôvodná, resp. ako postačujúca pre zrušenie príslušných rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Pokiaľ ide o samotné vykonanie kontroly zo strany orgánu verejnej správy na zistenie skutočnosti, či sťažovateľ II vykonáva na území Slovenskej republiky činnosť, podľa sťažovateľov nepatrí do právomoci tohto orgánu verejnej správy (Sociálnej poisťovne).

Sociálna poisťovňa je totiž oprávnená podľa ustanovenia § 242 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. vykonávať kontrolnú činnosť iba na preverenie plnenia povinností ustanovených zákonom č. 461/2003 Z. z. a nie na preverenie výkonu podnikateľskej či zamestnaneckej činnosti účastníkov správneho konania. Kontrolu na preverenie reálneho výkonu činnosti môže uskutočniť iba príslušný Inšpektorát práce, ktorý u sťažovateľa nezistil žiadne nedostatky.

Na preukázanie tejto argumentácie, ktorú ani Krajský súd v Prešove ani Najvyšší súd SR nezhliadli ako opodstatnenú, sťažovatelia bezprostredne poukazujú na rozhodnutie žalovanej č. 7942-3/2014 zo dňa 29.01.2014 (zamestnávateľ [REDAKOVANÉ], zamestnanec [REDAKOVANÉ]), v ktorom Sociálna poisťovňa, ústredie výslovne konštatuje, že Sociálna poisťovňa, ústredie ani jej organizačné zložky nie sú oprávnené vstupovať do pracovno-právnych vzťahov a výkon činnosti príslušných subjektov je oprávnený kontrolovať iba inšpektorát práce.

V ďalšom poukazujú sťažovatelia na to, že vydaním príslušných rozhodnutí orgánov verejnej správy došlo tiež k porušeniu princípu rovnakého zaobchádzania. Sťažovateľ I totiž zamestnáva viacero zamestnancov - občanov Poľskej republiky, vo vzťahu ku ktorým pri existencii rovnakých podmienok príslušná pobočka Sociálnej poisťovne nerozhodla o tom, že nepodliehajú slovenskej legislatíve, a to len z dôvodu vydania formulára PD A1 (doklad preukazujúci skutočnosť, že zamestnanec podlieha slovenskej legislatíve) týmto ostatným zamestnancom. Týmto bol vo vzťahu k porovnateľným zamestnancom sťažovateľa I uplatnený odlišný postup ako vo vzťahu k sťažovateľovi II ako občanovi Poľskej republiky, hoci aj u nich nebol podľa Sociálnej poisťovne, ústredie preukázaný reálny výkon práce.

Porušenie princípu rovnakého zaobchádzania sťažovatelia vidia aj v tom, že na území Slovenskej republiky pôsobí množstvo zamestnávateľov, ktorých výkon činnosti nedovoľuje zastihnúť ich zamestnancov v sídle zamestnávateľa, pričom je možné predpokladať, že Sociálna poisťovňa doposiaľ u žiadneho iného zamestnávateľa, s

výnimkou poľských zamestnávateľov, nevykonala v súčinnosti s príslušným Inšpektorátom práce kontrolu reálneho výkonu činnosti. Voči takýmto zamestnávateľom (napr. subjekty uskutočňujúce medzinárodnú prepravu) žalovaná postupuje rozdielnym spôsobom a nerozhoduje o zániku sociálneho poistenia ich zamestnancov.“

4. Na základe sťažnostnej argumentácie sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezhom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľov podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1, čl. 46 ods. 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy SR postupom Krajského súdu v Prešove v konaní pod č. k. 3 S 21/2014 a rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č. k. 3 S 21/2014 zo dňa 20.03.2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 3 S 21/2014 zo dňa 01.10.2015 a postupom Najvyššieho súdu SR v konaní pod č. k. 9 Sžo 218/2015 a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. k. 9 Sžo 218/2015 zo dňa 27.09.2017 porušené boli.

Zrušuje sa rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 9 Sžo 218/2015 zo dňa 27.09.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 S 21/2014 zo dňa 20.03.2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 3 S 21/2014 zo dňa 01.10.2015 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi I sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 Eur (slovom desaťtisíc eur), ktoré mu je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Sťažovateľovi II sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 Eur (slovom desaťtisíc eur), ktoré mu je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Najvyšší súd SR je povinný nahradiť sťažovateľovi I trovy konania...“

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

III.1 K sťažnosti sťažovateľa I vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a namietanému porušeniu čl. 52 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

7. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

8. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza

zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj sa domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07).

9. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu mohol sťažovateľ I podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa I v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť jeho sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2 K sťažnosti sťažovateľa I vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

11. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu

zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

12. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde a pod tento článok spadá aj právomoc súdov rozhodnúť o oprávnenosti trestného obvinenia proti konkrétnej osobe. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. Tým je dané, že tento článok zaručuje každému právo na to, aby svoju vec týkajúcu sa občianskych práv a záväzkov mohol nechať predložiť súdu. V tomto smere toto ustanovenie zakotvuje „právo na súd“ a právo na prístup k súdu (teda právo zahájiť konanie pred súdom) je len jedným z jeho aspektov (Golder proti Spojenému kráľovstvu). K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21.2.1975, séria A, č. 18, s. 18, bod 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

13. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 14/2012).

14. V ďalšom ústavný súd poukazuje na špecifiká, ktorými sa riadi súdny prieskum uskutočňovaný podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ako právneho predpisu, podľa ktorého aj najvyšší súd rozhodol), v zmysle ktorých je úlohou (správneho) všeobecného súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy, resp. správneho orgánu posúdiť, či si pre vydanie rozhodnutia zadovážil dostatok skutkových podkladov, zistil vo veci skutočný stav a či konal v súčinnosti s účastníkom konania, a ďalej to, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Úlohou správneho súdnictva teda nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov týchto orgánov a preskúmať to, či pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (porovnaj IV. ÚS 127/2012). Na druhej strane ak účastník konania splní predpoklady ustanovené Občianskym súdnym poriadkom na poskytnutie ochrany v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom preukáže existenciu dôvodov na poskytnutie súdnej ochrany (I. ÚS 698/2016).

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené

alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

17. Sťažovateľ I argumentuje predovšetkým tým, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu mu nebola poskytnutá právna ochrana, pretože najvyšší súd nezohľadnil ním vytýkané pochybenia správnych orgánov (nedostatočne zistený skutkový stav, neoprávnený presun dôkazného bremena na účastníkov, porušenie povinnosti rovnakého zaobchádzania, postup správnych orgánov v rozpore s právnymi predpismi), ktoré podľa názoru sťažovateľa I vyvolali potrebu zrušenia rozhodnutí správnych orgánov preskúmaných v správnom súdnictve.

18. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 218/2015 z 27. septembra 2017 v podstatnom vyplýva:

«Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S. s. p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 O. s. p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 1 O. s. p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku aktívne legitimovanou na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia. Žiaden subjekt nie je aktívne legitimovaný na podanie takej žaloby v prospech inej osoby. So zreteľom na ustanovenie § 247 ods. 1 treba považovať za náležitosť žaloby aj konkrétne tvrdenie žalobcu o tom, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Len tak môže súd posúdiť otázku aktívnej legitimácie žalobcu.

Ako vyplýva aj z judikatúry, žalobu podľa § 247 a nasl. O. s. p. môže podať len ten, kto bol správnym rozhodnutím ukrátený na svojich právach a nielen na svojom záujme. V správnom súdnictve pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov súd poskytuje ochranu iba subjektívnym žalobcovým právam.

Odvolačí súd sa plne stotožnil s tvrdením krajského súdu, že rozhodnutiami Sociálnej poisťovne, pobočky nebolo zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu a tiež, že z obsahu žaloby je jednoznačné, že žalobca v I. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych

práv, ale porušenie práv zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí žiadne porušenie jeho subjektívnych práv netvrdil. Odvolací súd považoval za správne tvrdenie krajského súdu, že nedodržanie procesných lehôt nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí.

Záveru krajského súdu o tom, že žalobca nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou sú správne. Pokiaľ žalobu zamietol, rozhodol správne, pretože žalobca v 1. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale práv žalobcov v 2. a 3. rade - jeho zamestnancov. Odvolací súd preto v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil rozhodnutie krajského súdu v časti, v ktorej prvostupňový súd žalobu zamietol.»

19. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 46 ods. 2 ústavy), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je pritom vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (obdobne pozri aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

20. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd sa vecou sťažovateľa I riadne zaoberal, príslušné právne normy interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, rozviedol, akými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil, a svoje rozhodnutie tiež zrozumiteľne a preskúmateľným spôsobom odôvodnil a na všetky pre posúdenie veci kľúčové argumenty sťažovateľa I poskytol náležitú odpoveď. Ústavný súd považuje najvyšším súdom vyslovený kľúčový právny názor o tom, že sťažovateľ I nemohol byť rozhodnutiami správnych orgánov ukrátený na subjektívnych právach, a preto nebol hmotnoprávne aktívne legitimovaný na podanie správnej žaloby, ktorá bola z tohto dôvodu zamietnutá, za ústavne akceptovateľný bez známok procesného excesu. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a ani právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00). Takýmto predpisom vo veci sťažovateľa I bol Občiansky súdny poriadok. V dôsledku tohto svojho záveru ústavný súd konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi sťažovateľom I označenými základnými právami podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ním namietaným napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, v dôsledku čoho odmieta sťažovateľom I podanú sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

21. Ústavný súd zároveň predostiera, že k rovnakému právnemu posúdeniu nosných námietok sťažovateľa I dospel aj vo svojich predošlých rozhodnutiach, a to nielen v rámci IV. senátu ústavného súdu (pozri uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 3/2018-15 zo 17. januára 2018), ale aj ďalších senátov ústavného súdu (pozri uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 601/2017-19 z 5. decembra 2017, č. k. III. ÚS 738/2017-15 z 5. decembra 2017 a č. k. III. ÚS 712/2017-15 z 28. novembra 2017).

22. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa I vzťahujúcim sa na rôznorodú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu v rovnakých/podobných veciach (bod 3.1) ústavný súd považuje za vhodné uviesť, že z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Inými slovami, ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu, resp. jeho plénu a kolégiám, keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Navyše nie je možné vnímať postavenie ústavného súdu ako orgánu, ktorého úlohou by bolo zjednocovať stanoviská najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09, III. ÚS 197/2011), ako aj rozhodovaciu prax všeobecných súdov (I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 152/2011).

III.3 K sťažnosti sťažovateľa I vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1 a čl. 40 ústavy a k namietanému porušeniu čl. 52 ods. 2 ústavy napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu

23. Z obsahu sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ I namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1 a čl. 40 ústavy v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd nezistil porušenie základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy ani práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, nemohlo dôjsť ani k porušeniu základných práv sťažovateľa I podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1 a čl. 40 ústavy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (rovnako tak napr. IV. ÚS 3/2018).

24. Z obsahu sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ I namieta aj porušenie čl. 52 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v súvislosti s touto časťou sťažnosti zdôrazňuje, že čl. 52 ods. 2 ústavy má charakter ústavného princípu, resp. všeobecného interpretačného pravidla, ktorý sú všetky orgány verejnej moci povinné rešpektovať pri výklade a uplatňovaní ústavy, a preto je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 119/07). Keďže predmetom tohto konania je rozhodovanie o porušení základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, možno v tomto konaní uvažovať o porušení čl. 52 ods. 2 ústavy len v spojení s porušením konkrétneho základného práva alebo slobody. Pretože v posudzovanom prípade ústavný súd nedospel k záveru o porušení žiadneho zo sťažovateľom I označených práv garantovaných ústavou, resp. dohovorom, nemohol dospieť ani k záveru o porušení čl. 52 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosť sťažovateľa I aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (rovnako tak napr. IV. ÚS 3/2018).

IV.

K sťažnosti sťažovateľa II

25. V zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. V nadväznosti na dikciu § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd pripomína, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

26. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 218/2015 z 27. septembra 2017 v podstatnom vyplýva:

„Pokiaľ ide o odvolanie žalobcov v 2. a 3. rade Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je potrebné zmeniť tak, že konanie zastaví.

V zmysle § 250 ods. 1 O. s. p. sú účastníkmi konania žalobca a žalovaný. Žaloby boli podané [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ], teda len žalobcom v 1. rade.

[REDAKOVANÉ], aj keď ho krajský súd označil ako žalobcu v 2. rade, a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], označený ako žalobca v 3. rade (ktoré označenie však odvolací súd predovšetkým s ohľadom na zachovanie kontinuity a prehľadnosti rozhodnutia nemenil), žalobu nepodali - do konania boli len pribratí uznesením krajského súdu a preto je potrebné na nich ako na pribratých účastníkov konania nahliadať. Účastník, pribratý podľa § 250 ods. 1 veta druhá O. s. p., nemá postavenie vedľajšieho účastníka konania. Keďže piata časť Občianskeho súdneho poriadku obsahuje osobitnú úpravu pribratia ďalších účastníkov do konania, ustanovenie § 92 ods. 1 O. s. p. nie je na správne súdnictvo aplikovateľné.

Vplyv na postavenie takého účastníka v konaní, nemá ani nesprávny postup krajského súdu, ktorý v uznesení o pribratí účastníka konania nesprávne odkázal na § 92 ods. 1 O.s.p..

Ustanovenie § 250 ods. 1 O. s. p. je vo vzťahu k pribranému účastníkovi konania potrebné vykladať tak, že ide predovšetkým o zabezpečenie práva takého účastníka byť informovaný o prípadnej zmene v jeho právach a povinnostiach, ktorá môže byť spôsobená prípadným zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. [REDACTED] a [REDACTED] boli do konania pribratí z dôvodu, že by ako zamestnanci a ako účastníci správneho konania mohli byť dotknutí prípadným zrušením napadnutých rozhodnutí žalovanej. Pokiaľ krajský súd preskúmaval rozhodnutie odporkyne aj vo vzťahu k pánom [REDACTED] a [REDACTED], ktorí žalobu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne ani nepodali, táto okolnosť predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania, na ktorú je potrebné prihliadať v každom štádiu konania. Z uvedeného dôvodu odvolací súd musel rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa zrušenia rozhodnutia žalovanej a vrátenia veci na ďalšie konanie zmeniť a konanie zastaviť, lebo [REDACTED] a [REDACTED] žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia nepodali.“

27. Z uvedeného vyplýva, že keďže konanie bolo proti žalobcom v 2. rade (sťažovateľ II, pozn.) a 3. rade (ktorý nepodal sťažnosť ústavnému súdu, pozn.) zastavené, postupoval odvolací súd podľa § 146 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku tak, že rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

28. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené konštatuje, že sťažovateľ II nevyčerpal všetky jemu dostupné opravné prostriedky v záujme ochrany svojich subjektívnych práv v konaniach pred správnymi orgánmi a ani všeobecnými súdmi, keďže a) nepodal odvolanie proti rozhodnutiu pobočky Sociálnej poisťovne, b) nepodal žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu vo svojom mene, ktorou by vôbec tvrdil porušenie svojich subjektívnych práv a v konaní pred správnym súdom vystupoval len ako pribraná osoba, na práva ktorej by prípadné zrušenie preskúmaného rozhodnutia mohlo mať vplyv.

29. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť v časti týkajúcej sa sťažovateľa II nie je prípustná, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú odmietol.

30. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2018